

Käyttömaksulinjaukset 1.1.2025 alkaen / Kansalaisopisto, Kansalaistoiminnan palvelut, Kirjastopalvelut, Liikuntapaikkapalvelut, Museopalvelut ja Taidepalvelut

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 20.11.2024 § 70

7525/02.05.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502
liikuntapaikkapalveluiden päällikkö Saku Kekäläinen, puh. 044 718 2515
museokeskuksen päällikkö Pertti Renvall, puh. 044 718 651
kirjastotoimenjohtaja Päivi Savinaien, puh. 044 718 311
kansalaisopiston rehtori Kirsti Turunen, puh. 044 718 4701
kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Kati Vähäsarja, puh. 044 718 2513
musiikkikeskuksen johtaja Jari Eskola, puh. 044 718 2361
teatterinjohtaja Antti Lahti, puh. 044 718 1756
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja HEP KOP Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää linjata käyttömaksujen tarkistusten perusteet kansalaisopiston, kansalaistoiminnan palvelujen sekä kirjasto-, liikuntapaikka-museopalvelujen ja taidepalvelujen osalta 1.1.2025 alkaen seuraavasti:

- Uusien opiskelijoiden hyvinvointikortti, jolla tarjotaan tutustumiskäynnit Kuopion kaupungin hyvinvointia edistäviin palveluihin, toteutetaan myös vuonna 2025.
- Asukas- ja kyläyhdistyksiltä tai niihin rinnastettavilta toimijoilta ei peritä käyttömaksuja heidän järjestämien toimintansa edellyttämien kokousten osalta omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden hallinnoimissa tiloissa eikä niissä tilatarpeissa, jotka liittyvät suoraan kaupunkia hyödyntävään toimintaan (esimerkiksi asuinalueen ympäristön siivoustalkoiden järjestelyt). Muilta osin asukas- ja kyläyhdistykset rinnastetaan muihin rekisteröityihin yhdistyksiin järjestettävän toiminnan perusteella.
- Asukas- ja kyläyhdistyksiltä tai niihin rinnastettavilta toimijoilta ei peritä tontinhaltijan luvan käsittelymaksua heidän omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden hallinnoimilla alueilla järjestämien kaikille kaupunkilaisille avoimien ulkotapahtumien osalta.
- Supersyysloman ja hyperhiihtolomalla jatketaan maksuttomuuskäytäntöä siten, että liikuntapaikkojen yksittäiskäyttö on alle 18-vuotiaille maksutonta seura- tai tapahtumatoimintaan varattujen käyttöaikojen ulkopuolella sekä super- ja hyperhiihtoloman maksuttomaan ohjelmatarjontaan liittyvässä toiminnassa.
- Palvelupäälliköt voivat myöntää tapahtumien rakentamis- ja purkuajoille enintään 50 % alennuksen käyttömaksuista.
- Palvelupäälliköt voivat myöntää yksittäisiä tutustumiskäyntejä vastuualueeseensa palveluihin ja päättää kampanjahinnoittelusta erikseen mm. palveluiden markkinointitarkoituksiin.

- Palveluiden hinnoittelua voidaan alentaa erityisesti hiljaisina aikoina, jolloin palveluiden kävijämäärien ennustetaan laskevan vähintään 20 % ajankohdan keskiarvosta ja palveluissa, joissa hinnoittelun alentamisen voidaan katsoa lisäävän palvelun käyttöä. Palvelupäällikkö tai hänen ollessa estynyt työnjohtaja voivat alentaa hintoja yhden viikon ajaksi kampanjaluontoisesti enintään 50 %. Alennetut kampanjatuotteet koskettavat vain yksittäiskävijöitä. Kampanjahinnoittelusta tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös ja päätös määrätään kuntalain 143 §:n nojalla heti täytäntöön pantavaksi, mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.
- Palveluiden kohderyhmähinnoittelua voidaan uudistaa palveluiden käyttöön kannustavasti.
- Jos arvonlisäverokannoissa tapahtuu korotuksia, käyttömaksujen arvonlisäverollinen hinta pyöristetään ylöspäin lähimpään 20 tai 50 senttiin tai tasaeuroon.

Nuorisovaltuuston edustaja Hilja Hoffren saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 16.23.

Käydyin keskustelun aikana varajäsen Virva Romo esitti, että liikuntapaikkapalveluiden puolen vuoden aikarajallisten tuotteiden arvonlisäverotonta hintaa korotetaan 10 eurolla. Esitystä ei kannatettu, joten esitys raukesi.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

1. Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopisto vuokraa omasta käytöstä vapaana olevia Puistokartanon tiloja vuosittain noin 2 400 tuntia (ulkoisia ja sisäisiä vuokraajia). Tiloja vuokraamalla päästään mahdollisimman korkeaan tilojen käyttöasteeseen. Tällä hetkellä tiloissa toimii myös yksityinen koulutuksen järjestäjä (maahanmuuttajakoulutus), heidän vuokrasopimuksensa on voimassa 31.3.2025 saakka (optiovuodet 1.4.25-31.3.2026 ja 1.4.26-31.3.27).

Kansalaisopiston Puistokartanon tilavuokria korotetaan 3 % vuoden 2025 alusta alkaen.

Liitteenä Puistokartanon tilavuokrat 1.1.2025 alkaen.

2. Kansalaistoiminnan palvelut

- Kuopion kaupungin lähiötyöntekijöiden koordinoiman avoimen asukastoiminnan tilat ovat maksuttomia avoimen toiminnan järjestäjille (yhdistykset, oppilaitokset ym. ei-kaupalliset toimijat). Kansalaistoiminnan palvelujen asukastiloja voi varata maksutta järjestöjen ja asukkaiden toimintaan avoimen asukastoiminnan aukioloajan ulkopuolella.
- Yhteistyössä Kino Kuvakukon kanssa toteutetuissa elokuvakulttuuria, mediakasvatusta sekä lasten ja nuorten kulttuuria edistävässä tilaisuuksissa ja elokuvaesityksissä voidaan poiketa vuokrahinnoista, samoin projektorin

vuokrahinnasta voidaan poiketa mediakasvatusta sekä lasten ja nuorten kulttuuria edistävissä tilaisuuksissa ja elokuvaesityksissä, jotka toteutetaan yhteistyössä Kino Kuvakukon kanssa. Lähtökohtaisesti tilan käytöstä peritään korvaus tilavuokrana, osuutena tilaisuuden lipputuloista tai korvauksena Kino Kuvakukon henkilöstön työpanoksesta tilaisuuden toteutuksessa. Yhteistyötilaisuuksien hinnoittelusta neuvotellaan tapauskohtaisesti erikseen.

Kino Kuvakukon kerta- ja sarjalipun hintaa korotetaan n. 4,5 %. Alkaen 1.1.2025 Kino Kuvakukon kertalipun hinta on 11,50 €/ 9,50 € (aleryhmät) ja Kino Mantun 11 € / 9 €. Sarjalipun (6 krt) hinta Kuvakukossa 1.1.2025 alkaen 57,50 €/ 47,50 €.

- Liikuntaneuvonta on maksutonta.
- Liikuntaryhmien hinnoittelussa tärkein tavoite liikunnallisen elämäntavan edistäminen, liikuntapalveluiden pariin innostaminen ja ikääntyneiden ja erityistä tukea liikunnassa tarvitsevien toimintakyvyn tukeminen.
- Perumatta / käyttämättä jätetystä liikuntaryhmän varauksesta voidaan periä maksu.
- Yksityisten tahojen kaupallisten tilaisuuksien käyttömaksu määritellään Nilsin Mantun ja Alava-talon tiloissa yleishyödyllisten tilaisuuksien käyttömaksua korkeammaksi.
- Yhteistyössä Nilsin Mantulla ja Alava-talolla toteutettujen tapahtumien tilavuokrasta sovitaan tapauskohtaisesti.

3. Kirjastopalvelut

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) määrittelee kirjaston maksuttomiksi palveluiksi omien aineistojen käytön, lainaamisen, varaamisen, ohjauksen ja neuvonnan. Kunta voi periä maksun myöhässä palautetusta aineistosta, varatun aineiston noutamatta jättämisestä ja muista kuin edellä mainitusta suoritteista (kopiointi, tuotteet yms.) sekä tilojen vuokraamisesta. Maksu ei saa ylittää omakustannusarvoa.

- Kirjastopalveluiden aikuisten aineiston myöhästymismaksu on nyt 0,35 euroa/vrk/laina. Myöhästymismaksu korotetaan 0,40 euroon/vrk/laina 1.1.2025 alkaen. Myöhästymismaksut ovat asiakkaiden käyttäytymistä ohjaavia maksuja ja niitä syntyy vain silloin, kun aineisto palautetaan eräpäivän jälkeen tai sitä ei uusita. Lasten ja nuorten aineistosta ei mene myöhästymismaksuja. Huomautusilmoituksen (2 €) ja laskun (5 €) toimitusmaksut pidetään ennallaan.
- Kirjastopalveluiden noutamattoman varauksen sanktiomaksuun (2 euroa/noutamaton varaus) ei tehdä korotuksia. Noutamattoman varauksen sanktiomaksulla ohjataan varaaminen asiakkaalle tarpeelliseen aineistoon ja vältetään varausten määrän ja sen myötä kuljetus- ja ilmoituskustannusten hallitsematon kasvu. Lasten ja nuorten aineisto säilyy edelleen ilmaiseksi varattavana ilman noutamattoman varauksen sanktiomaksuja.
- Kirjastopalveluiden kaukolainausmaksut asiakkaalle määräytyvät kaukolainan lähettävän kirjaston laskuttamien maksujen mukaisesti ja sisältävät lisäksi

kirjastopalveluille tulevan postitus- ja käsittelykulun. Tuo kustannus korotetaan 3 eurosta 4 euroon kustannustason kasvun myötä 1.1.2025 alkaen.

- Kirjaston vuokrattavia tiloja ovat pieni ryhmätyötila 10 henkilölle, suuri kokoussali 118 henkilölle ja näyttelytila. Näiden tilojen vuokria on korotettu 1.10.2024 lähtien HEPin lautakunnan 28.8.2024 tekemän päätöksen mukaisesti huomioiden yleisen arvonlisäveron korotuksen 24% 25,5%:iin (näyttelytila 304 €/viikko ja 64 € / päivä, kokoussali 51 € / tunti, pieni ryhmätyötila 12,20 € / tunti, hinnat sisältävät voimassa olevan alvin) ja niitä ei nyt koroteta.
- Muihin kirjastopalveluiden asiakkailta perittäviin maksuihin (kopiointi, kirjastokortti kadonneen tilalle, kassit, poistokirjat yms. tuotteet) ei tehdä muutoksia.

4. Liikuntapaikkapalvelut

- Puolen vuoden ja vuoden aikarajallisten tuotteiden arvonlisäverottomia hintoja korotetaan 20 eurolla ja pyöristetään ylöspäin siten, että arvonlisäverollinen hinta pyöristyy ylöspäin lähimpään 50 senttiin tai tasaeuroon.
- Aluekohtaisten käyttömaksujen arvonlisäverottomia hintoja korotetaan 5 prosenttia ja pyöristetään ylöspäin siten, että arvonlisäverollinen hinta pyöristyy ylöspäin lähimpään 50 senttiin tai tasaeuroon.
- Ensilumenladun kausikorttien ja päivälippujen arvonlisäverottomia hintoja korotetaan 5 prosenttia ja pyöristetään ylöspäin siten, että arvonlisäverollinen hinta pyöristyy ylöspäin lähimpään 50 senttiin tai tasaeuroon.
- Sarjakorttituotteita muutetaan seuraavasti:
  - 10 käyntikerran tuotteiden hinta muutetaan vastaamaan 9 kertalipun hintaa
  - 25 käyntikerran tuotteiden hinta muutetaan vastaamaan 20 kertalipun hintaa
  - Poistetaan 50 käyntikerran tuotteet tuotevalikoimasta
- Kaikkiin puolen vuoden ja vuoden aikarajallisiin tuotteisiin lisätään käyttöoikeus Karttulan, Maaningan, Nilsian, Riistaveden ja Vehmersalmen kuntosaleille tuotteiden voimassaoloajaksi. Näiden kuntosalien käyttöoikeuden lunastavien asiakkaiden tulee lisäksi maksaa avainpankki liikuntapaikkapalveluiden hinnaston mukaisesti niillä kuntosaleilla, joilla avainpankki on käytössä.
- Kuopion jäähallin kesäkaudelle pyritään lisäämään tapahtumakäyttöä alennetulla hinnoittelulla vuonna 2025. Liikuntapaikkapalveluiden päällikkö voi alentaa jäähallin tapahtumakäytön hintoja max. 50 prosenttia aikavälillä 1.6.-15.7.2025.

5. Museopalvelut

Museoiden käyttömaksujen hinnoittelussa seurataan museoalan kansallista hinnoittelutasoa ja otetaan huomioon näyttelytuotannoista ja palveluista syntyvät kustannukset, asetetut tulotavoitteet sekä lautakunnan käyttömaksulinjaukset. Museoiden pääsymaksuja korotettiin viimeksi vuonna 2022, jolloin näyttelytarjonta Kuopion museon näyttelyuudistuksen myötä laajeni oleellisesti. Vuosina 2023 ja 2024 ei pääsymaksuihin tehty muutoksia, lukuun ottamatta ryhmälipun hintaa sekä Taidemuseon alennetun pääsymaksun hintaa, jota alennettiin asiakaspalutteen ja taidemuseopalveluiden hyvinvointivaikuttavuuden lisäämiseksi yhdellä eurolla.

Vuonna 2025 Kuopion museon pääsymaksun hintaa nostetaan museopalveluiden tulotavoitteiden nostamisen ja näyttelyiden tuotantokustannusten nousun vuoksi. Taidemuseon pääsymaksutasoa arvioidaan uudestaan näyttely- ja palvelukonseptiuudistuksen valmistuttua loppuvuodesta 2025. Muiden museokohteiden pääsymaksut eivät vuonna 2025 muutu. Kuopion museoiden pääsymaksut 1.1.2025 alkaen ovat seuraavat (Kuopion kaupungin museot kuuluvat pääsymaksujen osalta 0 % alv-kantaan.):

- Kuopion museo: peruspääsymaksu 15 €, alennettu hinta 10 €
- Kuopion taidemuseo: peruspääsymaksu 10 €, alennettu hinta 5 €
- Kuopion korttelimuseo: peruspääsymaksu 8 €, alennettu hinta 5 €
- J.V. Snellmanin kotimuseo: pääsymaksu 10 €; museo on avoinna vain ryhmille (ryhmän koko vähintään 10 hlöä), tilauksesta.

Alennettuun pääsylippuun ovat oikeutettuja opiskelijat, työttömät, eläkeläiset, varusmies- tai siviilipalvelusta suorittavat. Vähintään 10 henkilön ryhmien jäsenet ovat oikeutettuja ryhmälippuun (erillinen alennettu hinnoittelu).

Sisäänpääsy on maksuton alle 18-vuotiaille, opetusryhmille, sotaveteraaneille, avustajille, Kaiku-kortilla, lehdistölle, alan ammattilaisille ja opiskelijoille sekä museon vieraille.

Museot voivat vuokrata tilojaan ulkopuolisille toimijoille oman toiminnan ja museoiden henkilöstöresurssin salliessa. Museokeskuksen ulosvuokrattavia tiloja ovat Kuopion museon kokoustila (41 €/h; tilavuokraan lisätään mahdollinen pöytäliinavuokra), opetustila (aukioloaikana 41 €/h, aukioloajan ulkopuolella 152 €/h), aula, monitoimitila ja näyttelytilat (vuokrattavissa vain erikseen sovitusti, pääasiassa aukioloajan ulkopuolella; 1. tunti 305 €, lisäksi pääsymaksut, seuraavat tunnit 182 €/h) sekä Taidemuseon ja Korttelimuseon näyttely- ja yleisötilat aukioloajan ulkopuolella (1. tunti 264 €, seuraavat tunnit 162 €/h, lisäksi pääsymaksut; hinta koskee myös Korttelimuseon pelkän piha-alueen vuokrausta). Hinnat sisältävät arvonlisäveron.

Kuopion museon aulan ja monitoimitilan vuokrasta perittävää hintaa muutettiin 1.1.2024 alkaen siten, että, jos tilan vuokraa Kahvila Kantissa toimiva kahvilayrittäjä, perittävästä vuokrahinnasta vähennetään normaalivuokraan sisältyvät museokeskuksen henkilöstökulut, ja vuokrahinta on alhaisempi. Vuoden 2024 arvonlisäveron korotus huomioiden hinta 1. tunnin osalta on 152 €, ja seuraavien tuntien osalta 81 €/h. Perusteena normaalihinnasta poikkeamiselle on, että kahvilayrityksen henkilökunta huolehtii tilaisuuden kalustejärjestelyistä, tilojen valvonnasta ja jälkisiivouksesta eikä museokeskukselle siten synny henkilöstökuluja näiden tehtävien hoitamisesta.

6. Taidepalvelut

6.1. Musiikkikeskus

Musiikkikeskuksella tarkistetaan ulosvuokraushintoja. Hinnastoa on korotettu reilusti koronavuosien jälkeen, joten nyt on tehty pienempiä, enintään 50 euron korotuksia, hinnanpyöristyksiä ja selkeytystä hinnoitteluun.

Kaupunginorkesterin kausikonserttien, eli klassisten konserttien pääsylippujen hintoihin ei tehdä korotuksia, koska hinnat ovat nykyisinkin Suomen korkeimpia. Viihteellisempien konserttien hintoja on tuotantokohtaisesti tarkistettu korkeimmalle mahdollisimmalle tasolle huomioiden tuotantokohtaiset menot eli paras mahdollinen tuotto, mutta kuitenkin siten, että ylihinnoittelulla ei aiheuteta yleisökatoa konsertteihin.

Ohjelmistosuunnittelussa huomioidaan viihteellisten konserttien osuus ja määrä ja niitä lisätään, koska ne ovat yleisön keskuudessa erittäin suosittuja (korkea täyttöaste ja täyttöasteen kasvu, sekä kävijämäärän kasvu ja sen myötä lipputulojen kasvu).

Näille hinnankorotuksille sekä kävijämäärän kasvulle on tavoitteeksi annettu ja laskettu yhteensä 105 000 euroa (25 000 e pääsylipputuloihin ja 80 000 e vuokratuottoihin) vuodelle 2025 perustuen talouden tasapainottamissuunnitelman sopeutuksiin ja toimintakatteen raamiin.

6.2 Teatteri

Kaupunginteatteri tarkistaa pääsylippujen hintoja syyskauden 2025 alusta lukien. Kesken näytäntövuoden tapahtuva hinnankorotus todettiin hankalaksi jo menossa oleviin näytelmiin, eikä siihen ryhdytty. Sitä mietittiin kyllä mm. markkinoinnin näkökulmasta, "osta lippusi ennen vuodenvaihteessa tapahtuvaa hinnankorotusta", mutta todettiin isoksi imagohaitta- ja mielipahariskiksi. Lisäksi se olisi aiheuttanut paljon hallinnollista työtä mm. lipunmyyntijärjestelmään uuden hinnoittelun vuoksi, vaatinut uusia korjattuja esitteitä jne.

Musikaalin peruslipun hinta on syksyllä 2025 60 euroa (nykyisen musikaalin hinta on 53 euroa). Minna-näyttämön lippujen hintoja nostetaan 3 eurolla, samoin Maria-näyttämön lippujen hintoja nostetaan 3 eurolla. Joitakin poikkeuksia tästä on tuotantokohtaisesti, koska ei ole tarkoitus aiheuttaa ylihinnoittelulla yleisökatoa.

Ulosvuokraushinnasto on päivitetty 1.1.2025 lukien. On tehty joitakin hinnankorotuksia, esim. koko päivän (8 h) tapahtuma Minna-näyttämöllä on nostettu 2 600 eurosta 3 400 euroon. Maria-näyttämön päivähinta on ennallaan, koska sitä tilaa on vaikeampi myydä. Minna-lämpöön vuokraa on tarkistettu 600 eurosta 650 euroon, Maria-lämpöön 250 eurosta 350 euroon. Tapahtumatuottajan työtunteja on jyvitetty uuteen hinnastoon. Joidenkin kokousvarusteluhankintojen kustannuksia on lisätty erillisinä tuotteina ja lisäpalveluina hinnastoon tai vyörytetty hintoihin. Teknisten henkilöiden palkkojen hinnoittelu on yhtenäistetty Musiikkikeskuksen kanssa. Lisäksi on kehitetty uusia, erilaisia paketteja, kuten juhlapaketti yhteistyössä ravintoloitsijan kanssa.

Näille hinnankorotuksille sekä kävijämäärän kasvulle on tavoitteeksi annettu ja laskettu 135 000 euroa (50 000 euroa pääsylipputuloihin ja 85 000 euroa vuokratuottoihin) vuodelle 2025, perustuen talouden tasapainottamissuunnitelman sopeutuksiin ja toimintakatteen raamiin.

Päätös	<p>Nuorisovaltuuston edustaja Hilja Hoffren saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 16.23.</p> <p>Käydyn keskustelun aikana varajäsen Virva Romo esitti, että liikuntapaikkapalveluiden puolen vuoden aikarajallisten tuotteiden arvonlisäverotonta hintaa korotetaan 10 eurolla. Esitystä ei kannatettu, joten esitys raukesi.</p> <p>Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.</p>
Selostus	<p>Kuopion kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta vuodelle 2025 kokouksessaan 13.12.2024. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää vuoden 2025 talousarvion käyttösuunnitelmasta kokouksessaan tammikuussa 2025.</p> <p>Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulotavoite määräytyy kaupunginvaltuuston talousarvion mukaisesti. Käyttömaksulinjaus esitykset on tehty hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan vuoden 2025 talousarvioesityksen pohjalta ja lautakunnan talousarvioesitys perustuu Kuopion kaupunginvaltuuston talouden tasapainotusohjelman linjauksiin. Lisäksi käyttömaksulinjaus esityksissä on huomioitu perusteiden lähtökohtana Kuopion kaupungin strategia ja siitä johdetut tavoitteet sekä aiemmin käyttömaksujen käyttöönotosta ja niiden suuruuden määräytymisestä tehdyt päätökset.</p> <p>Toimintasäännön mukaan käyttömaksujen määräytymisen perusteista päättää hyvinvoinnin edistämisen lautakunta ja varsinaiset käyttömaksut päättävät palvelupäälliköt.</p> <p>Vuoden 2025 käyttömaksujen linjausten ja palvelujen kehittämisen lähtökohtana on asiakasmäärien kasvattaminen. Päätösesitys käyttömaksujen linjauksista vuodelle sisältää myös linjausesitykset käyttömaksujen korotuksista ja muutoksista.</p>
Vaikutusten arviointi	Liitteenä.
Liitteet	7525/2024 Kuopion kansalaisopiston Puistokartanon tilavuokrat 1.1.2025 alkaen 7525/2024 Vaikutusten ennakoarviointi